

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1

van **YASMINE KHERBACHE**

datum: 26 september 2016

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

Vlaamse imamopleiding - Stand van zaken

In mei 2015 werd in het Vlaams Parlement een resolutie goedgekeurd ter bestrijding van het gewelddadig radicalisme. In deze resolutie wordt aan de Vlaamse Regering met aandrang gevraagd de inrichting van een Vlaamse imamopleiding te faciliteren:

"De imam kan een sleutelrol spelen in een moskee, binnen een wijk, naar een gemeenschap toe. Daarom is een kwalitatieve imam-opleiding in Vlaanderen noodzakelijk. Een kennis van het geloof, een kennis van het Nederlands, een kennis van de fundamenteën van onze samenleving zijn in deze onmisbare schakels. Het is evenwel aan elke geloofsgemeenschap zelf om de vorming van haar bedienaars concreet uit te werken. De Vlaamse overheid kan daarbij faciliterend optreden.

(...)

Het Vlaams Parlement vraagt de Vlaamse Regering:

37. om de inrichting van een Vlaamse imam-opleiding te faciliteren, een opleiding die naast een grondige kennis van het geloof, ook oog heeft voor de kennis van het Nederlands en de kennis van universele waarden;

Bovendien werd in de resolutie gewezen op het probleem van bepaalde buitenlandse invloed op de financiering van moskeeën en imams: "veel te lang werden moskeeën in ons land op een niet-transparante wijze ondersteund (met geld, opleidingen voor imams en literatuur) door Golfstaten die zelf een orthodoxe, salafistische interpretatie van de Islam uitdragen.

De inbedding van de islam in Vlaanderen sluit academische en religieuze contacten met de oorspronkelijke islamlanden en hun islamitische instituten zeker niet uit. Maar wanneer een geloofsgemeenschap voor haar voorgangers al te zeer afhankelijk is van het buitenland dan mist ze heel wat kansen om in de Vlaamse samenleving haar volwaardige plaats in te nemen."

Sinds de goedkeuring van de resolutie werd de minister herhaaldelijk gevraagd naar de stand van zaken omtrent de inrichting van zo'n Vlaamse imamopleiding.

Op mijn schriftelijke vraag nr. 406 van 2 maart 2016 antwoordde de minister:

"Momenteel bereiden we een stuurgroep voor die zich zal buigen over de opleidings- en vormingsnoden binnen de moslimgemeenschap. Ook de lopende vormingsinitiatieven, in casu binnen de Associatie Universiteit en Hogescholen Antwerpen en de Katholieke Universiteit Leuven, zullen binnen deze stuurgroep worden geëvalueerd. Bij de samenstelling van deze stuurgroep is draagvlak binnen de Moslimgemeenschap essentieel."

Naar aanleiding van de tweede voortgangsrapportage in de commissie Radicalisering dd. mei 2016 over "de stand van zaken van de uitvoering van de resolutie betreffende de bestrijding van gewelddadige radicalisering en over de stand van zaken van de uitvoering van het actieplan van de Vlaamse Regering ter preventie van radicaliseringsprocessen die kunnen leiden tot extremisme en terrorisme" werd door de minister herhaald dat er een stuurgroep werd geïnstalleerd en het overleg daarbinnen lopende is.

Recentelijk vernemen we uit de media dat de Turkse vertegenwoordigers uit de moslimgemeenschap in de stuurgroep zich zouden verzetten tegen de inrichting van een imamopleiding in Vlaanderen uit vrees voor te grote (Vlaamse) overheidsinmenging. De helft van de erkende Turkse moskeeën zou deel uitmaken van het Diyanet-netwerk. Dat netwerk valt rechtstreeks onder het Turkse ministerie van Religieuze Zaken die de Diyanet-moskeeën en imams financiert.

Als reactie op deze berichtgeving gaf het kabinet van de minister in de media te kennen: "dat het positief is dat er naar een breed draagvlak wordt gezocht. We stellen inderdaad vast dat er visieverschillen zijn tussen de Turkse en de Marokkaanse gemeenschap."

1. Welke personen zetelen in de stuurgroep die zich buigt over de opleidings- en vormingsnoden binnen de moslimgemeenschap en welke instantie, organisatie of groep vertegenwoordigen deze personen?
2. Tegen wanneer verwacht de minister een uitkomst van het overleg in de stuurgroep? Is er een deadline vooropgesteld?
3. Impliceert de zoektocht naar een breed draagvlak voor het faciliteren van imamopleidingen voor de minister dat alle deelnemers van de stuurgroep akkoord moeten gaan met het principe van het organiseren van een volwaardige imamopleiding in Vlaanderen?
4. Zijn er reeds procedurele stappen ondernomen om de invoering van een nieuwe opleiding aan universiteit of hogeschool te faciliteren teneinde zodra er duidelijkheid is over de inhoudelijke invulling van dergelijke opleiding, zo snel mogelijk van start te kunnen gaan met deze opleiding. Meer in het bijzonder:
 - a) Welke stappen werden reeds ondernomen om het bestaande moratorium op nieuwe opleidingen dat loopt tot en met 2016 te beëindigen?
 - b) Welke stappen werden al ondernomen om voor 1 maart 2017 de aanvraag van de Macrodoelmatigheidstoets bij de Commissie Hoger Onderwijs in te kunnen dienen om zodoende in het academiejaar 2018-2019 van start te kunnen gaan?
 - c) Is er al uitsluitsel over de vormelijke elementen nodig bij de aanvraag van de macrodoelmatigheidstoets zijnde:
 - wie zal als organiserende of coördinerende instelling optreden;
 - wat wordt de formele naam van de opleiding;
 - wat zijn de afstudeerrichtingen in voorkomend geval;
 - wat wordt de onderwijstaal;
 - wat wordt het niveau en de oriëntatie (professionele gerichte bachelor, bachelor na bachelor, academisch gerichte bachelor, master of master na master?);
 - binnen welk studiegebied valt de opleiding;
 - wat wordt de studieomvang;
 - wat wordt de graad;
 - Wat worden de eventuele aansluitingsmogelijkheden en mogelijke vervolgopleidingen?

ANTWOORD

op vraag nr. 1 van 26 september 2016

van **YASMINE KHERBACHE**

1. Sinds de start van de legislatuur is er overleg met de moslimgemeenschap over het islamonderwijs en de reeds bestaande initiatieven aan KU Leuven en Associatie Universiteit en Hogescholen Antwerpen rond professionalisering van imams. Vanuit deze gesprekken is in overleg met het EMB ervoor geopteerd om de opleidings- en nascholingsnoden van imams te bespreken in een stuurgroep waarin de volgende personen zetelen:
 - vertegenwoordiging kabinet Onderwijs
 - vertegenwoordiging kabinet Justitie
 - vertegenwoordiging administratie Onderwijs
 - vertegenwoordiging moslimgemeenschap
 - vertegenwoordiging instellingen hoger onderwijs: KU Leuven en Associatie Universiteit en Hogescholen Antwerpen
2. Op mijn vraag heeft het EMB het initiatief genomen om een overlegvergadering te organiseren om de ganse moslimgemeenschap te betrekken bij de mogelijke procedures die uitgewerkt kunnen worden omtrent de imamopleiding. In dit overlegplatform zetelen de volgende actoren:
 - het Bureau van het EMB
 - de algemene vergadering van het EMB
 - de Raad der theologen
 - de coördinatieraad van de islamitische instellingen in Vlaanderen.

Dit overlegplatform heeft tot doel in kaart te brengen welke kwalificaties men nodig heeft om verschillende functies binnen de moslimgemeenschap, onder andere die van imams, uit te oefenen. Aangezien binnen de moslimgemeenschap verschillende visies bestaan over de kwalificaties waarover een imam moet beschikken, is dit een opdracht die voldoende tijd vraagt. Draagvlak is immers cruciaal. In de loop van de maand oktober vonden reeds twee dergelijke overlegvergaderingen plaats. De voortgang van deze vergaderingen zal gerapporteerd worden aan de leden van de stuurgroep imamopleiding.

Deze oefening is van groot belang voor de voortgang in dit dossier. De opleidingsverstrekkers moeten kunnen rekening houden met de vereisten van het EMB bij het vormgeven van een eventueel vormingsaanbod.

3. De overheid laat zich in principe niet in met de organisatie van de erediensten, en ook niet met de opleiding van personen die daarin een functie opnemen. De bevoegdheid om te bepalen welke opleiding(en) imams moeten volgen berust volledig bij het EMB. Beleidsinitiatieven in de richting van een Vlaamse imamopleiding, in samenwerking met Vlaamse onderwijsinstellingen, zijn daarom enkel zinvol in de mate dat de moslimgemeenschap dit zelf wenst.

Als we willen verzekeren dat eventueel aangeboden opleidingen civiel effect hebben en dat afgestudeerden van de opleidingen ook effectief en prioritair aangesteld kunnen worden, dan is een heel grote gedragenheid binnen alle geledingen en strekkingen binnen de moslimgemeenschap absoluut noodzakelijk en moet er inderdaad ook consensus bestaan over het principe van het organiseren van een Vlaamse imamopleiding. Ook de verschillende moskeebesturen moeten meestappen in het verhaal.

4. De discussies rond het vormings- en opleidingsaanbod zijn nog volop aan de gang. Vandaag wordt de optie islamitische theologie binnen de master wereldreligies aangeboden aan de KU Leuven. Dit kan bv. een sterke basis worden in de (na)scholing van imams. Ook het overleg binnen de AUHA, samen met het EMB, kan tot concrete professionaliseringsvoorstellen leiden.
Het is helemaal niet zeker of de concrete voorstellen omtrent vorming en opleiding binnen het huidige kader van het hoger onderwijs zullen vallen. De vragen m.b.t. de linken naar het opleidingsaanbod van het hoger onderwijs zijn dan ook voorbarig.